По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 95. Львів, неділя 18., червня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить о годині 7. рано.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 1200 М ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 80 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ: Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 75 М., в „Надісланім", в „Оповістках" і некрольоґи 150 М. Між новинками і в редакційній части 200 М., на першій стороні 300 М. За дрібні оголошення 20 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Один прим. 50 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Львів, 17. червня 1922.

Перед студентським конґресом. 20. ц. м. розпочинається в Празі конґрес української академічної молоді. Конгрес треватиме до 30. червня.

На другому місці подаємо програму конґресу. Вже з неї видно, як серіозно ставляться ініціятори конґресу до задуманого діла. На дневному порядку поставили не тільки справи професійної організації, а й цілу низку точок, які зібрані з усіх закутин української землі представники молоді обговорять, шукаючи постави до всіх проблемів української нації в теперішний момент.

На передзїздовій конференції більшістю присутніх ініціяторів принято отсю плятформу для конґресу: „Конференція стверджує потребу скликання професійного конґресу українського студентства, що змагає до здійснення права української нації на повний культурний, політичний та соціяльний розвиток та до створення

вільної, незалежної, суверенної Української Держави. В конґресі мають право участи всі українські студенти без ріжниці їх соціяльно-політичних переконань, які відповідають вище зазначеним прінціпам".

Цікаво, що представник соціялістичної молоді в Празі, який брав участь в передзїздовій конференції, не погоджувався з наведеною плятформою. Мотивував своє становище тим, що поняття українства в національному змислі не мусить покриватися зі змаганням до держави чи державности (становище крайно лівих соціялістів), а з другого боку тим, що згадана плятформа могла би відстрашити ці ліві соціялістичні напрямки від прибуття на конґрес через можливість інтерпретації її у „суто націоналістичному змислі".

Представник соціялістичної молоді подав зі свойого боку проєкт плятформи зїзду.

Один з ініціяторів конґресу, студ. Яр. Чиж, в статейці на тему плятформи зїзду кидає дві картини: одну з тюрми при вул. Баторія у Львові, другу — виїмок з листа з Київа — і заосмотрює отсею заміткою:

„Дивно виглядають при цім спори над плятформою конґресу. Спори в цій площині. Хочеться викинути свої гасла, свою плятформу, хочеться кричати во всеуслишаніє:

„Хто не хоче приїхати на це, щоби нарадитися над способом, як ратувати народ — цей зрадник.

„Хто заявиться, що він сьогодня не може засісти за одним столом з сином тої самої нації, що й він — тому тільки, що він инших політичних переконань — цей злочинець.

„Хто вважає неможливою співпрацю з товаришами инших переконань в допомозі фізично й морально загибаючій нації, хто не відчуває потреби скупчення всіх молодих інтеліґентних сил України для того, щоби не дати культурі зникнути з її поверхні, хто не хоче, щоби ставити дружний опір денаціоналізації, депопуляції і закріпощенню чужинцями Рідного Краю — цей божевільний.

„І не „Ще не вмерла Україна" має бути кличем конґресу, ані „Пролетарі всіх країв єднайтеся", але S. O. S. — клич потапаючого корабля".

Ми не сумніваємося, що на конґресі візьме перевагу національно думаюча. подавляюча більшість студентства, якої представникови вирвалися з душі наведені слова глибокої любови до народу — страдника. Бо хтож вона є — сучасна академічна молодь в її найкращих представниках? Старшини Української Армії. Сини поневоленої нації, яких найкращі юнацькі літа пройшли під гуком гармат. Їхня молодість не купалася в промінню радощів життя, вони переживали на порозі свойого найкращого віку траґедію України, якої перший акт зазначився першим наїздом новітніх Монголів на святий Київ. Чотири роки розіграється траґедія української державности.

І це мусять розуміти в першій мірі юні уми. І ми певні, що українське студентство на свойому конґресі візьме це в основу своїх нарад. Все, що нас лучить, буде видвигнене на перше місце. Нехай цей конґрес буде початком мобілізації всіх інтеліґентних сил України у великому масштабі. Сього вимагає теперішний, хто зна, чи не найбільш критичний момент в історії України. Від нашої спроможности і почуття відповідальности залежить становище, в якому опиняться чергові покоління нації.

Не шукаймо виновників лиха. Коріння цього лиха в закамарках довгих віків неволі. Це висвітлить історія. Шукаймо лікарства на лихо.

Українське студентство у великому, досі небувалому числі опинилося на вищих школах Західної Европи. Як виходить зі звідомлень, воно совісно використовує свій побут на чужині. В багатьох випадках українську студіюючу молодь подають чужинці за примір.

Це потішаючий обяв. Україна дістане бодай частину фахових сил, яких потрібує так багато. А маючи змогу студіювати в так культурнім осередовищі, як чеське чи німецьке, нехай наша молодь приглядається пильно, як зростали в силу Чехи, що роблять у важкий момент своєї історії Німці. Вониж, студенти, що мають нагоду студіювати на заграничних університетах, в упривілейованому становищі у відношенню до молоді в краю, яка поруч студій в так нечувано важких умовинах мусить помагати нести хрест цілої нації на боєвих позиціях.

Народній Комітет, Начальна Управа Української Народньої Трудової Партії щиро витає конґрес українського студентства, з твердою вірою, що воно сповнить по своїй змозі якнайкраще свій обовязок супроти Батьківщини.

Слідуюче (т. є. 96.) число „Громадського Вістника" одержуть лише ті Вп. Передплатники, що не залягають з передплатою.

Справа національних меншостей на 6-тім конґресі Унії Товариств Ліґи Націй.

Відень, 10. червня 1922.

Про становище 6-того конґресу „Унії Товариств Ліґи Націй" була вже подана кореспонденція в „Гр. Вістнику". Зреферую ще справу національних меншостей на конґресі. Про саму Унію не потребую говорити.

Ся інтернаціональна організація, її завдання як також ріжниця між нею а офіціяльним Союзом Народів з осідком в Женеві, читачам вже відомі. Сим разом свої наради розпочала Унія в Празі. На конґрес прибуло около 200 делеґатів.

На дневнім порядку поза приняттям нових товариств Ліґи Націй були поставлені між иншим справи як: охорона національних меншостей, обмеження зброєнь, побільшення вибірних членів до Ради Союза Народів (до Ради С. Н. входять на основі статуту постійно по одному представникови держав Антанти, — а надто загальний збір вибирає чотирох з держав, що є членами Союза Народів), справа міжнародного трибуналу і нн.

Найбільше дразливою точкою нарад як опісля показалося, була справа охорони національних меншостей.

До тої справи була вибрана попереднім женевським конґресом Унії окрема комісія, якої президентом став Анґлієць, льорд Дікенсон. Ся комісія випрацювала відповідне предложення, призначене для офіціяльного Союза Народів. Проєктом предложення занималася уперед Ґенеральна Рада Унії в половині квітня с. р. в Мінхені і одобривши його, рішила предложити до затвердження конґресови в Празі. Дня 5. с. м. прийшла справа під наради конґресу. Референтом був сам льорд Дікенсон.

Після предложеного проєкту, 4-тий артикул сього предложення постановляє, що національні меншости всіх держав мають право звертатися зі своїми жалобами безпосередно до Союза Народів в Женеві через представника меншостей, а не через представника держави в Союзі Народів, з якій національні меншости живуть. При женевськім Союзі Народів має бути утворена перманентна комісія для національних меншостей, яка має занесені жалоби розслїджувати і предкладати Союзови Народів відповідні внесення.

Сей четвертий артикул стрінувся з опозицією делеґатів деяких держав, бо мовляв, він нарушує права суверенности їх держав.

Передовсім проти постанов сього артикулу виступили представники малої антанти: Чехословаччина, Румунія, Югославія і Польща, та загрозили, що коли дотична постанова не буде змінена, а конґрес прийме сей артикул в пропонованій редакції, — то представники товариств згаданих держав, покинуть наради.

В голосованню мимо сього, що Велика Британія, Італія й Росія здержалися від голосовання, проєкт резолюції Дікенсона до Союза Народів принято 55 голосами проти 40.

Вислід голосовання приняла більшість бурливими оплесками, а іменем Чехословаччини, Югославії, Румунії й Польщі — заявив делеґат югославянський Йовановіч, що представники товариств тих держав принятої щойно резолюції не признають, її будуть як найострійше поборювати, так, як приняття постанови являється нарушенням суверенних прав ними заступлених держав.

Передовсім негодовання делеґацій згаданих держав звернулося проти президента конґресу італійського сенатора Руфіні. посуджуючи його о сторонничість в тій справі

Щоби не довести до розбиття конґресу, вибрано девятичленну комісію, яка мала залагодити конфлікт.

В переговорах комісії з представниками малої антанти й Польщі, заявили останні через чеського делеґата сенатора Брабеца, що вони жадають відкликання відбутого голосовання над резолюцією Дікенсона. Комісія однак під ніяко

умовою не могла на се згодитися, а погоджувалась на те, щоби проти принятої ухвали, опозиціоністи малої антанти і Польщі зголосили письменний протест, який буде враз з резолюцією Дікенсона пересланий ґенеральному секретарови Союза Народів в Женеві.

В часі пересправ комісії з представниками малої антанти і Польщі, пленум конґресу і 5 його комісій радили безперервно і з успіхом над справами, які стояли на дневнім порядку.

Тому, що комісія девятьох не могла прийти до порозуміння, з представниками опозиції, прийшла ся справа на пленум останнього засідання конґресу 7. с. м.

Коли конґрес полагодив на тім кінцевім засіданню справи, предложені йому комісіями, явився на салі засідань представник опозиції Брабец, який іменем чехословацької, румунської, югославянської і польської делеґації зложив дві заяви. В першій з них домагався відкликання відбутого голосовання над резолюцією Дікенсона; друга знову являлася протестом проти постанов резолюції, звернена до ґенерального секретаріяту Союза Народів в Женеві.

Брабец повідомив відтак президента конґресу Руфіні, що коли конґрес ухвалить відкликання голосовання над резолюцією, то делеґації, в яких імени він зложив заяви, будуть брати участь в дальших працях конґресу, — почім опустив салю.

Відчитуваннє декларацій Брабеца зустрілося з сильним протестом більшости конґресу, головно Італійців, які кликали до Брабеца, щоби остав на салі та довідався про причини, які спонукали принятте резолюції Дікенсона.

Коли Брабец опустив салю піднісся президент Руфіні, щоби відповісти на заяву Брабеца. Збори привитали його бурливими оплесками. Руфіні заявив, що він противиться категорично домаганню відкликання відбутого вже раз голосовання, а то з моральних, юридичних і парляментарних зглядів. По своїй промові він заявив, що опускає салю засідань, щоби збори могли свобідно в часі його неприсутности винести в тій справі свою ухвалу. За те поручив зборам приняти протест проти резолюції, призначений до секретаріяту Союза Народів.

Коли Руфіні вийшов зі салі, збори через аклямацію під проводом ректора парижського університету Аппеля, відкинули внесеннє Брабеца на відкликаннє голосовання, а ухвалили предложену ним протестуючу заяву до секретаріяту Союза Народів.

Серед гучних оплесків повернув Руфіні знова на місце президії, щоби пращальною промовою закінчити конґрес.

В той спосіб перейшла на Унії справа національних меншостей, справа великої ваги, бо обходить вона, як заявив Дікенсон 25 міліонів насесення, яким судилось жити в чужих для них державних орґанізмах.

Сею справою буде дальше заниматися Союз Народів, — а для Унії припадає важна роля, допильнувати, щоби ті ідеї, якими вона при ухваленню руководилася, були переведені в життя. Не треба підчеркувати, що через те представники держав малої антанти і Польщі не лиш що потерпіли невдачу, але повну компромітацію і блямаж в міжнародній опінії.

Тому цінною являється заява орґану Бенеша, „Час-у", який так задивляється на сю компромітацію Чехословаччини, яка найшлася побіч Польщі. Він пише: „Дісонанс, яким закінчилося засіданнє Унії, треба приписати виключно чехословацькій Лізі і її президентови професорови Марешови. Чесько словацька Ліґа не є нічим иншим, як експонентом національно демократичної партії а зглядно її лівого крила, яке своїм національним радикалізмом ще більше затроює атмосферу напруження і ворожнечі між Німцями та Чехами і тим віддає лиху прислугу молодій державі. Товариство професора Мареша дійшло не лише до неґації порожного протесту, але до демонстративного опущення салі. Із сего повстав зайвий блямаж". Часопис ставить домагання, щоби чеськословацьку Ліґу поставити на безпартійний демократичний ґрунт з чоловіком на чолі, який своєю діяльністю не профанував би її цілей, яким вона має служити.

„Право Ліду" пише: „Блямаж, який своїм поведеннєм і своїми похибками викликали делеґати чеськословацької Ліґи Союза Народів, підриває добру славу републики. Тому є конечною річею з цілою рішучістю вказати на обставини, якими вони є і повести границю між републикою, її правительством і суспільністю з одної сторони, а приватним товариством, на якого чолі стоїть професор Мареш з другої сторони. Ніхто не дав чеськословацькій Лізі права промовляти іменем републики".

Гр. Микетей.

Шліть жертви на будову памятника на могилі Лесі Мартовича до Пов. То-а Кредитового „Віра" в Раві Руській

Українські справи.

Успіх „Позички Національної Оборони в Америці.

Філядельфійська „Америка" з д. 29. мая ц. р. доносить: Розписана українським правительством З. О. У. Н. Р. в Америці Позичка Національної Оборони, якої підписка скінчилася дня 25. мая, увінчалася блискучим успіхом. Не тільки осягнено суму 100.000 долярів, на яку була позичка розписана, але зібрано цей підвижку в квоті 7.200 долярів, так що загальна зібрана сума позички виносить 107.200 долярів.

Успіх Національної Позички мимо пануючого безробіття й шаленої контраґітації наших ворогів є доказом, що американська Україна дозріла і зрозуміла вагу теперішної хвилі та що на поклик свого правительства готова до найбільших жертв не тільки майна, але й крови. Американська Україна ділом доказала, що не пусті для неї слова національного гимну: „Ще не вмерла"...

Програма Всеукраїнського Студентського Конґресу.

20. червня — 9. год. 30 м. саля Сметани, Обецни Дум. Святочне відчинення Конґресу. Година 14. Звиджування Праги. Година 19. Репрезентаційний концерт Українського Академічного Хору. Саля Сметани, Народній Дім.

21. червня — Год. 9. рано: 1) Конституюче засідання; 2) Звіт мандатної Комісії; 3) Вибір президії і 4) Звіти з місць. Год. 14. Прогулька за Прагу. Год. 19. Театр.

22. червня — Година 9. рано: Студентський дім. 1) Реферат Центр. Організації „Спілки Українських Студ. Громад в Польщі"; Корреферат „Центр. Студ. Організ. у Відні": „Українське Студенство у політичному минулому Українського Народу". 2) Реферат Союза Українського Студентства Громад в Ч. С. Р.: „Сучасне політичне становище українського народу та студентство". Год. 14. Реферат центр. студ. орг. в Галичині: „Ідеольоґія українського студенства". Год. 19. Концерт і чайний вечір в Студенськім Домі.

23. і 24. червня — 9 год. рано: Студентський Дім. Засідання Комісій.

25. червня — 9. год. рано: Саля Жофін. Реферат Центр. Орг. українського студ. громад в Київі: „Українська Вища Школа"; Корреферати на цю тему — Центр. організ. Галичини і Союза українських студ. громад в Ч. С. Р. Год. 14. Саля Жофін. Реферат центр. орг. Галичини. 1) Жіноче питання. 2) Тілесне виховання.

26. червня — 9. год. рано. Саля Студ. Дім. Реферат організаційної комісії: „Організація Всеукраїнського Студентського Союза" і дискусія на цю тему. Год. 14. Саля Студ. Дому. Продовження дискусії та ухвалення статуту Всеукраїнського Студенського Союзу.

27. червня — 9 год. рано. Саля Студен. Дому. Реферат економічної комісії: „Економічне положення українського студенства та організація самодопомоги". Год. 14. Продовження дискусії; ухвалення статута центральної допомогової інституції, та реферат дислокаційної комісії.

28. червня — 6. год. рано. Прогулька до Карлового Тину. Год. 16. Саля Студентського Дому. Реферат комісії міжнародних зносин: „Взаємовідносини українського студенства із чужоземними студенськими організаціями".

29. червня — 9 год. рано: Саля Студентського Дому. Реферат статистичного бюра. Вільні внесення і надпрограмові реферати. Год. 14. Саля Студ. Дому. Вільні внесення та надпрограмові реферати. Год. 19. Театр.

30. червня — 9. год. рано. Саля Народного Дому, Виноградн. Святочне закінчення конґресу. Год. 19. Саля Студентського Дому. Прощальний Концерт та чайний вечір.

Секретаріят Конґресу урядує в днях від 15. червня ц. р. в льокали ресторану „У Нове Пошти" вулиця Вратіславова ч. 2. в годинах від 9—13 і від 14—19.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ.

КУЛІШ — КУЛІШЕМ.

(Продовження).

V.

Вказуючи на Красова з його заінтересованнєм для англійської поезії як на жерело Кулішевих ідей, я не забуваю, що се не було єдине жерело. В свойому „Історичньому оповіданню" Куліш, згадуючи про кружок своїх київських товаришів з 1841—1843 рр., каже, що вони в апостольстві любови до ближнього доходили до ентузіязму, та що „носячи в серці рай любови і благоволення, гаряче жадали вони розлити сі божественні дари всюди, де ступали і з речами оберталися". Цей київський кружок, цей завязок пізнійшого Кирило-Методіївського Братства звязувався ідейно як з московськими славянофілами покрою Хомякова так і з польськими еміґраційними пропаґандами: Товариства Зєдинених Братів і „Polski Chrystusowoї". Одні і другі пропаґували ідеї з фільософії любови, опертої на евангелію. Ідеї одних і других мали своїх речників і в Кирило Методіївськім Братстві, де й популяризувалася „Книги битія українського народа", в дусі тихже ідей написана. Інтересувались тими ідеями й студенти київського університету св. Володимира, провоковані ретроградними викладами фільософії проф. Скворцова, передовсім же його полєміками з кождою фільософічною думкою незгідною з догмами православної Церкви. Серед такої духової атмосфери живучи, Кулішеви не трудно було познайомитися і з деякою фільософічною літературою.

З „Етикою" Спіноци Куліш певно познайомився. Вона помогла йому орієнтуватися в поетичних перерібках спіноцизму. Щоб доповнити пізнане нами з тих перерібок, звернемо увагу на кілька основних тверджень з „Етики" Спіноци, які запали глибоко в ум Куліша.

Що маємо робити, щоби бути щасливими?

Коли наше пожаданнє звертається все до того, що нам приємне, а відвертається від того, що неприємне (коли в нас родиться раз любов, а другий раз ненависть), а ми досвідчаємо, що не все, йдучи за нашим пожаданнєм, осягаємо сподіване вдоволеннє, то причина тому хиба в пізнанню.

Пізнаннє може бути висновком з правдивих ідей або з фальшивих. Пізнаннє, що вийшло з фальшивих ідей, веде за собою афекти неприємности (пасивні). Афекти приємности (активні) випливають з правдивих ідей.

Найвисша правдива ідея — то ідея вселенної (космоса), найвисшої чистої субстанції. Пізнати її — значить узнати закон її: закон свобідного, гармонійного розвитку, еволюції по законам причиновости

Ділати згідно з пізнаннєм найвисшої правдивої ідеї (істини)—значить ділати розумно і свобідно, бути щасливим. Лиш таке діланнє дає нам щастє.

Пізнаннє найвисшої ідеї (правди) — то найвисше добро. В пристосованню до наших ділань воно зветься розумом. Розумнеж діланнє — то чеснота.

Чесний чоловік ділає по вказівкам розуму, бо воно відповідає його нахилови до щастя. Отже основою чесноти не є що инше, як лиш змисл самозбереження.

Осягненнє найбільшого щастя є осягненнєм найбільшої чесноти, а не противно. Відси випливає потреба помножувати пізнаннє, збогачувати розум. Відси випливає й потреба поборювати пристрасти, що пізнанню шкодять. Відси вкінци у відношенню до инших людей випливає постулят приязни, любови ближнього і гуманности, милосердя і толєранції, дбайливости про добро загалу.

Сам про себе чоловік може ділати все свобідно (т. є. залежно лиш від свого вічного єства, природи). В громаді він мусить уважати на добро її. Тим оправдуються правні —

Та вернім до тверджень про афекти. Афект може бути усунений сильнійшим афектом. Найсильнійшим афектом є приємність, що випливає з ясного пізнання вселенної, її законного ладу і абсолютної гармонії. А що приємність з огляду на причину зветься любовію, то найсильнійший афект, що приносить найбільшу приємність є інтелєктуальною любовію Бога.

Серце переповнене любовію Бога не має місця для других афектів. Гете устами Фавста так се виражає:

Entschlafen sind nun wilde Triebe
Mit ihrem ungestümen Tun:
Es reget sich die Menschenliebe,
Die Liebe Gottes regt sich nun.

Осягненнє такого стану є найвисшою чеснотою. Найвисше щастє не є нагородою чесноти, але самою чеснотою.

З християнською наукою Спіноца сходиться найбільше — як бачимо—в ставленню для чоловіка постуляту приязни у відношенню до инших людей з усіма його послідовностями. Ще й більше! Він учить, що за ненависть і кривду належить відплачувати любовю і добродійством. Тим не хоче виключати спротивлення злому — ані приватного, ані державного.

(Продовження буде.)

Велика Україна.

Голод і холера.

На В. Україні голод змагається. Голод обхопив і Кубанщину. Кромі цього поширюється там тиф і холера. Дається болючо відчувати цілковитий брак худоби.

„Труд“ (ч. 120) доносить, що на В. Україні, по офіціяльним даним, заражені холерою всі губернії і залізнодорожні шляхи. Від січня до червня записано 4.549 випадків занедужань на холеру. Жерелом пошести є голодні переселенці.

„Труд“ (ч. 120) пише також, що „в Херсоні положення поправилось і випадки людоїдства майже перестали тряплятися“.

Допомога Чехословаччини.

До Севастополя прибула чесько-словацька місія допомоги для голодуючих.

На Дніпрі.

Большевики приступили до відбудови річної фльотилі на Дніпрі. Команди пароплавів комплєтуються комуністами. На пароплавах уставляють гармати і кулемети (Рпр.)

— Вся Україна уживає тепер лишень циґаретних туток — з ватою назви

„ОКСАНА“

які видержують усяку конкуренцію того рода виробів. — Часть доходу йде на фонд українських інвалідів. Склад у „СОЮЗНІМ БАЗАРІ“ — ЛЬВІВ, Руська 20. 1—?
XII

Політичний роман.

Париж, 5. червня 1922 р.

Маршал Жофр відбув недавно подорож по Японії. Французька преса завважує, що подорож ся супровожалась пророчистими маніфестаціями японської влади й публики на честь великого полководця й держави, яку він представляв. З голосів ґазет, як французьких, так — на скільки можна судити по рефератам — і японських, виходить, що між Францією й Японією навязуються (а може вже й навязані) нитки густійші й міцнійші від звичайних ниток міжнародної ввічливости. Маю враження, що за виміною ввічливостей скорше чи пізнійше підуть инші виміни — реальнійші й тривкійші. Дивне — кажете? Навпаки, думаю, булоб дивним, як би було инакше.

В усіх частях світа доконується на очах наших „перегрупування“ політичних відносин. Европейські „антанти“ переходить раз-у-раз важкі кризи; Англія із що раз менше таєною неохотою глядить, як її традиційна европейська політика, політика рівноваги сил в Европі, понівечена фактом великої політично-військової могучости Франції. Знов-же довголітна підстава англійської політики в Азії, японсько-англійський союз, віджив свій вік на Вашінґтонській конференції. Під охороною сього Союза й використуючи щасливий розвиток обставин, Японія виросла на першорядну силу; на неї звернулись очі й надії всіх не білих рас, які на всіх континентах чим раз-то більш нетерпяче зносять верховодство раси білої. В англійських Індіях кипить, англійський товар бойкотується на користь товарів японських, Австралія, Канада й Зєдинені Держави Америки тільки з трудом бороняться перед наїздом японських кольоністів. Навіть африканські (не говорити вже про американських!) неґри скрізь піднімають голову. Союз Великої Британії й Зєдинених Держав Америки є нині, покищо, тільки моральний — завтра він буде фактом міжнародного права. Післязавтра він буде доповнений союзом з тою великою Евро Азійською федерацією, яка виросте з теперішнього большевицького „смутного времени“. Що до останної точки, то не можна поза зверхною маскарадою — мовляв — „боротьби проти большевизму“, яку веде Японія на Далекім Сході, окупуючи великі области Сибіри й Манджурії тай удержуючи на своїм фонді всяких „дально восточних“ отаманів a la Петлюра — не бачити пазурів японської експанзії.

Немає сумніву: Не будь загроза війни (casus belli) з боку Америки, — то знаменитий і українській кольонізації неминуче потрібний Зелений Клин нині вже був би Жовтим Клином — жовтим покищо в змислі підданства нашої цвитучої кольонії під ярмо жовтих.

Одначе я зайшов у високу політику, а тимчасом я поклав собі був темою сеї дописи говорити про політичний роман! Нічого: політику можна робити також романом, а літературні явища нераз краще розкривають суспільну й політичну дійсність — вони, несвідомі симптоми! — ніж т. зв. свідома й освідомляюча політична література, публіцистика, то що.

Кілька місяців тому переживала Франція, а за нею й решта „великого світа“ літературну сензацію, яка буде рівночасно сензацією високого політичного значіння. Ґонкурівська Академія наділила своєю високо ціненою літературною нагородою роман п. з. „Батуаля“, написаний п. Рене Мараном, чистої крови неґром. Втаємничені говорили, що конкурентів, і то сильнійших, Академія поминула тільки тому, що вони Французи білої раси — вона хотіла показати світови, що — як недавно говорив маршал Манжен — Французів є в світі не 40 міліонів, а 100 міліонів: останніх 60 міліонів — се „Французи“ кольоніяльні, усяких барв. Сі барвні Французи клали, мовляв, свої голови за Францію в світовій війні; та вони, як се доказує приклад Марана, також духово асимілюються до французької культури й національности. Неґри всяких пород, батьки або що-найбільше діди яких тільки вийшли з ліса й залишили людожерство, ті неґри не тільки присвоюють собі стару, тонку, на тисячліття духових зусиль вирощену французьку культуру, а ще навіть, ut figura docet, здібні вносити свою пайку в дальший розвиток сеї культури! Оригінальні, людяні методи французької кольоніяльної управи й політики дають мовляв овочі й обіцюють великі завдатки на будуче. В противенстві до Англьо-саксонського світа Франція не держить, мовляв, своїх барвних „nativ-ів“ далеко від прав і привілеїв білих, а навпаки — несе їм свободу, рівність і братерство. Розкриває їм свою душу, будує для них французькі середні й висші школи, робить їх Французами не тільки по державній приналежности, а й духом. Таке бодай в теорії, а по части навіть у практиці...

Одначе Франція має не тільки велику неґритську імперію — своїми кольоніями над Тихим Океаном Франція стоїть в ряді великих держав азійського й жовтого світа. Коли людяні прінціпи французької кольоніяльної політики прикладаються до чорних неґрів, то в якій висшій мірі вони мусять прикладатися до жовтих! Японці не можуть не величати французької культурницької управи у відношенню до жовтих, у противенстві до еґоістичних засад управи держав англьо-саксонських. Ще один резон японсько-французького порозуміння. Нагороджений високою премією неґр Рене Марен є тут символом.

Я прочитав його роман. Що можна про нього сказати? Се оповідання про любовні пригоди, щоденні заняття, пири, забави й клопоти неґритського ватажка Батуалі. Все те перепоєне фільософічно-етичними міркуваннями п. Марана — до непізнання похожими на „фільософію“, якою переповнює свої романи й драми наш Винниченко. Тай незвичною у французькім письменстві грубістю образів і стилю пригадує „Батуаля“ писання Винниченка. Маран теж безсумнівно талановитий. Тай талант сього чорного Винниченка неотесаний, ненагнузданий, позбавлений такту й міри — се романтичний в найповнійшім значінню сього слова письменник і мораліст.

В. Панейко.

Фестин і „Венецька Ніч“
Товариства „Основа“
який мав відбутися 15. VI. на Світезі
відложено
на суботу 17. VI. год. 4. по пол., а на случай непогоди на 23. VI. ц. р.
2—2 1620

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, Ринок 10.

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА.

I.

Факт отворення Української Мистецької Виставки у Львові, в момент вагітний непередбаченими подіями завтрішньої днини, в нервозній атмосфері ожидання переміни умов нашого національно-державного істнування, є явищем занадто маркантним, щоб можна було нето пройти байдуже попри нього, але хочби збути його кількома легкокрилими фразами. Українська мистецька культура наших днів здобулася на крок, який — скажім собі отверто — не то що не колідує з імперативами визвольної боротьби нації, але є її наглядним викладником в области, якої вкодин будівничий держави поминути не сміє. Бо Українська Нація, що 1917 р. а відтак в листопаді 1918 р. підняла прапор своєї державности високо понад румовища заборчих імперій, в парі з домаганням свойого місця на карті Европи, видвигнула постулят місця в ґерархії европейської культури.

Жити і творити життя, класти підвалини під соняшність завтрішньої днини отсе імператив усіх, що чують і думають по українськи. Чули на собі вагу цього імперативу і українські плястики, ті самі, яких більшість, а говоримо це не образово ані переносно, учора іще стояла в стрілецьких окопах,

Українська мистецька Виставка, в противенстві до уладженої три роки тому „Виставки сучасного малярства Галицької України“, що була тільки моментом передишки для зловлення віддиху після удару, є в повному розумінню фрази — першим з маніфестів боротьби і з того тільки боку слід підходити до неї.

На цьому місці не вадилоб кинути оком на її історію. „Українська Мистецька Виставка“ отворена в салях Музея Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, дня 4. червня ц. р., завдячує своє повстання ініціятиві „Гуртка Діячів Українського Мистецтва у Львові“, в якому зєдналась абсолютна більшість українських плястиків (архитектів, різьбарів і малярів) перебуваючих в даний момент постійно чи хвилево на території Галицької України. У виставці, яку слід вважати першою з цілого ряду маніфестацій плястичної акції „Гуртка“, уприступнено участь усім українським плястикам без огляду на напрям чи школу, яку вони в даний мент заступають, як також без огляду на приналежність до „Гуртка“. Ініціяторам ходило перш за все о перегляд і провірку сил, якими можна буде покористуватися в наміченій боротьбі. Як випав цей „перегляд армії“ скажемо далі, тут тільки завважимо, що за характер виставки як цілости і добір експонатів відповідає жірі, до якого, дорогою вибору увійшли: Петро Холодний (Переяслав), Олександер Лушпинський (Львів) і Микола Голубець (Львів) як Виділ „Гуртка“ та Сергій Тимошенко (Харків), Павло Ковжун (Київ) і Михайло Осінчук (Львів) як члени. Крім цього запрошено до співучасти в працях жірі артиста Олексу Новаківського. Так сформоване жірі відбуло кілька чергових засідань, на яких з поміж пяти сотень надісланих на виставку праць, принято несповна триста.

Крітерії, якими кермувалося жірі заховувалися у можливо чутному шуканню індівідуальности з одного й підчеркненню того, що в творчости поодиноких артистів віддавало тоном опреділено української самобутности. Очевидно, що при виставці, яка багатьох з поміж артистів заскочила своїм речинцем, жірі було обовязане до можливо далеко посунутої вирозумілости.

Кінець кінців в результаті совісної праці жірі осягнено те, що на стінах і щитах двох саль Шевченківського Музея розвішено около триста праць двайцять шести українських плястиків, яких не дивлючись на тут і там сильно зарисовані індівідуальні питомености, єднає одно, деколи підсвідоме змаганне бути викладником мистецької культури своєї нації і раси.

Правда, так як виставка не є, бо й не могла бути повним переглядом українських сил, так само поодинокі мистецтва з ріжних причин незаступлені на ній рівномірно. Найбільш всесторонно заступлене тут малярство, що від академістичних пережитків, крізь весельчану ґаму імпресіонізму до первопочинів сучасних постулятів експресії і куба отвирає перед нами широкі горизонти еволюції останніх десятиліть; скромно, хоч дуже інтересно відносно напрямків репрезентована тут архитектура, при чому різьбу довелося репрезентувати одному тільки артистови. А всеж таки, кожен, хто опускає виставку, відходить з вражінням пережитого одного гармонійного акорду, про якого поодинокі тони хочемо власне говорити.

В справі української реальної ґімназії у Львові.

(Голос родич'в.)

Перед роком піднялось у нас велике невдоволення з приводу введення нового плану науки в нашій реальній ґімназії. По сій причині пішли поважні наради родичів з представленням до шкільної кураторії, що нові пляни не відповідають нашим потребам і що належало би лишити школу радше в давнім виді або повести зміни в иншім напрямі. Зрештою невдоволення проявилось не лиш у нас, але і серед широких кругів польських педагогів, котрі голосно висказувались, що з реальних ґімназій вроблено щось таке, що не може для ніякої цілі надаватись.

В кураторії сказано нашим родичам, що нові типи ґімназій введено лиш на пробу і що вони можуть бути змінені на бажання родичів і відповідно до висліду науки. За сим обіцяно предложити наші домагання міністерству і зроблено надію, що нашому бажанню буде вволено. Однак минає шкільний рік і небавом починаєся новий, а ми не одержали ніякої відповіди. Родичі отже занепокоєні, що невдалий експеримент готов на шкоду їх дітей дальше продовжатись, і підносять прилюдний запит: як стоїть та справа?

Загально жалуються родичі, що новий тип школи не відповідає їх цілям, що діти не мають в трех низших клясах чого учитись і просто марнують свої літа. Требаж знати, що жиємо тепер в стадії, в якій мусимо числитись і з давною традицією, що високо ставила теоретичну науку, а з другого боку мусимо оглядатись на реальні вимоги часу. В сій добі треба нам лучити одно і друге, щоби дати молодіжи змогу повести дальшу науку відповідно до її спосібности і охоти, або в однім або в другім напрямі. А тимчасом новий плян школи дає ні се, ні те. В низших клясах, коли діти виучуються скоро чужих мов, усунено зовсім латинську мову і починається її аж від IV. кляси; зате віддається для неї богато годин у висшій ґімназії з кривдою для других предметів. З новітних мов задержано лиш одну німецьку, а французьку і анґлійську здеґрадовано як надобовязкові. Та коли зважити, що надобовязкові предмети назначені на пополудневі години, на котрі подальше мешкаючим ученикам неможливо являтись в друге в школу, то виходить таке, що французька і анґлійська мова для більшости молоді зовсім відпадають. І який хосен з такої школи? Вправді усунено науку мертвої греки, але не введено на її місце новітних всесвітних мов, котрі для образованих і фахових людей стануть вскорі конечні і необхідні.

Дивним дивом, що коли нашого бажання не сповнено і не дано навіть по десяти місяцях ніякої відповіди, то бажану нами зміну призволено в приватній українській ґімназії для дівчат в Станиславові. Як довідуємося, завели тамошні педагоги в сій школі ось-який плян науки: В 1. клясі звертаєся головну увагу на науку української мови, щоби дітям, котрі приходять з ріжних шкіл і приносять нерівномірне підготовлення, дати найперше основне знання рідної мови; а разом з тим починається вже і наука німецької мови. В 2. клясі приходить мова латинська, а на її підкладі починається в 3. клясі французька. Рівночасно поступають в відповідній мірі науки реальних предметів. Тим способом одержує та молодіж образовання і теоретично язикове і реальне. Спершу спиралася шкільна кураторія з потвердженням сего пляну; але коли Станиславівці оперлися при своїм домаганню, згодилась на те.

Наведений плян уложили поважні педагоги, що добре застановлялися над потребами своєї суспільности. Та подібний плян бажаємо і ми мати в нашій школі. І того домагаємось тим більше, що самі законодавці були непевні що до вдатности своїх плянів, уважали їх лиш пробою і виразно зазначили, що ті пляни можуть бути змінені відповідно до бажань родичів і висліду науки.

Друга річ. Тому, що в нашій реальній ґімназії отвирається по вакаціях вже 5. кляса, повторяємо з цілим натиском наше торічне домагання: щоби реальні ґімназійні кляси уважано в академічній ґімназії у Львові за окрему частину заведення і приділено їй окремий учительський персонал і заступника директора. Се є для розвитку школи конечне. Звісно, що напрям науки в реальній ґімназії мусить бути инший як в клясичній, і тому являється воно цілком невластиве, що для реальних кляс назначуєся тепер часто без ніякого розбору учителів з клясичною методою. За сим й озиваються голоси деяких учителів: абож я знаю, як в реальних відділах учити! А яка суматоха виходить з такої науки, не треба говорити.

Ми далекі від того, щоб докоряти учителям, але кождий розуміє, що коли певні учителі працюють в клясичнім напрямі, то годі заставляти їх до иншої роботи. Длятого повинні бути для реальної ґімназії виділені окремі учителі, котрі мають вже певні кваліфікації і прикмети для такої науки. Ми певні, що така колеґія війшла би в духа школи, виробила би собі скоро методу і напрям в науці, та причинилась би до гарного і властивого розвитку школи. Отже не для якихсь примх бажаємо створення окремої учительської колеґії, але в інтересі того напряму науки, для якого сі школи основані.

Нинішний голос підносимо не до варшавского міністерства ні до кураторії, котрі наших відносин не розуміють і ними зовсім не журяться. Але гадаємо, що сею справою повинні занятися наші члени в кураторії. Вониж знають потреби своєї суспільности, тай віднеслися в минувшім році прихильно до нашого бажання. Хочемо тому надіятися, що вони займуться нашим ділом і постараються, щоби воно було скоро і згідно з нашим бажанням полагоджене.

Преса.

Ревеляції п. Смогожевского.

Парижський кореспондент „Ґазети Варшавскої" (ч. 160) в статті п. з. „Раковський, Моркотун проти Петлюри" оголошує за „Temps ом" виміну листів поміж головою Українського Нац. Ком. в Парижі — Сергієм Моркотуном і головою ради нар. комісарів української радянської републики — Христіяном Раковським.

На вступі вичисляє 4 українські делеґації в Ґенуї: Раковського (радянська Україна), Олександра Шульгина і Смаль-Стоцького (УНР.), ославленого авантуриста Моркотуна (У. Н. К.) і д-ра Петрушевича (Східна Галичина). Раковський був представником большевицької ідеї зєдинення цілої совітської републики, Шульгин, член уряду Петлюри, виступав як противник большевицької влади, за створенням У. Н. Р. а Моркотун, (своєрідний „сменовеховец") був знаряддям в руках велико-російської політики, яка, хотячи вратувати для себе Україну, послугується на разі думкою російсько-української федерації". Д-ром Петрушевичем тим разом п. Смогожевскі не займається, згадує тільки, що його делеґація прибула до Ґенуї для „протипольської агітації".

Шульгин — пише п. См. — після приїзду до Ґенуї розпочав кампанію проти Раковського, відмовляючи йому права репрезентувати Україну. Одночасно вислав він відомий меморіял до голови конференції, в якім домагається визнання уряду Петлюри і заявляє, що уряд УНР. вважатиме всі договори заключені з радянським урядом неважними. Одначе дня 10. мая представники пяти запрошуючих держав на внесок Л. Джорджа відкинули меморіял Шульгина без дидискусії. В день пізнійше Моркотут вислав письмо до Раковського такого змісту:

„Противний комуністичній ідеї, Український Нац. Комітет вважає, що тільки федерація поміж сов. Росією і сов. Україною може загарантувати їх територіяльну цілість та політичний і господарський розвиток... Комітет противиться всякій чужій політиці інтервенцій та всяким оружним наступам проти теперішного уряду обох країв, бо цивільна війна може спричинити тільки руїну і втрату незалежности обох народів. Комітет не може згодитися ніяк на відірвання України від російської федерації, супроти чого вважає неможливим всяке порозуміння з реакційними ґрупами Петлюри, Тютюнника і „инших злочинних авантурників", які намагаються протиставити український нарід російському в користь інтересів чужих „одному й другому народови".

На це письмо дав Раковський відповідь такого змісту:

„...Апробуючи вповні льояльне становище Українського Нац. Комітету супроти українського радянського уряду вважаю, що ваша праця є дуже пожиточна для осягнення приязного зближення поміж Францією і російсько-українською федерацією... Відновлення господарських відносин поміж цими двома краями совітський уряд може собі тільки бажати в інтересі відбудови самої України та загального мира. Так отже підпертя радянського уряду України є вам з гори запевнене. Особи, котрі Український Нац. Комітет схотів в порозумінню з совітським урядом вислати на Україну, могтимуть безпечно сповнити місію, пожиточну для обох країв".

Дальше п. См. пише: „Бачимо отже, що супроти „Українця-сепаратиста", російський антибольшевик-федераліст не завагався підперти російського большевика. Иншими словами виміна листів поміж Раковським і Моркотуном з дня 11. мая є першим актом явної співпраці большевиків з антибольшевиками проти ворогів велико російської ідеї".

Моркотун, „через весь час свойого побуту в Ґенуї ходив по делеґаціях і розказував всюди, що Польща прислала до Ґенуї Шульгина та його делеґацію". Він вручив також п. Смогожевскому письменну декларацію, в якій між ин. сказано: „Польща моглаб відіграти також ролю при відбудові російсько-української федерації... На нещастя цій політиці розуму і будучини поміж обома народами загрожує дуже поважна перешкода. Польща є постійно шампіоном оружної інтервенції на Україні. П. Шульгин сам заявив раз в Парижі, що „мимо інтриг народових демократів, Пілсудскі підпирає вповні Петлюру, а польський міністер для загр. справ видав наказ польським представництвом за границею, щоби підпирали і піддержували приклонників Петлюри. Цю декларацію потверджують впрочім отсі факти: 1) Уряд Петлюри находиться на польській области і польський уряд виплачує йому місячну субвенцію 30 міліонів мп., 2) Польські власти улекшили представникам Петлюри приїзд до Ґенуї та дали їм поважну підмогу на їх агітацію і т. и."...

Подаючи ці ревеляції п. См. додає, що не є в силі ствердити, о скільки твердження Моркотуна правдиві, а подає їх як причинок до української справи.

З польських справ.

Дорогі „чуда".

„Ер Нувель" подає статистичні дані про розміри допомоги, яку дала Франція Польщі за час до весни 1920 р. Виявляється, що всякі „чуда", які діялися над Вислою і Дністром, коштували Францію зовсім не дешево. І так, кромі видатків на удержання армії Галлєра та французьких старшин і жовнірів в Польщі, Франція доставила Польщі 327.000 крісів, 2.800 скорострілів, 48.000 револьверів, 518 міліонів набоїв, 1.534 гармат, 10.123.000 гарматних стрілен, 250 літаків, 250 автомобілів, 24.000 коней і 30.000 тон харчів.

Пограничні непорозуміння.

Совітський уряд запропонував польському урядови покликання мішаної комісії для провірення останніх подій на польсько-російському пограничу.

О припинення зброєнь.

Совітський уряд звернувся до Польщі, Фінляндії, Лотви і Естонії з однозвучними нотами, в яких пропонує скликати конференцію для обмеження зброєнь тих країв. Совітський уряд висловлює готовість порозумітися в тій справі також з иншими державами.

Конференція в Газі.

З Гаґи доносять: Дня 15. ц. м. о год. 2·30 пополудни міністер для заграничних справ Ван Карнебек отворив конференцію. При цій нагоді виголосив міністер привітну промову і вясував цілі нарад. Голяндський уряд прийняв зроблену йому пропозицію, щоби приготовити розвязку проблємів, яких не вирішено в Ґенуї. Цими проблємами є відбудова Росії та привернення миру. Голяндський уряд згідно із своїми традиціями вважав своїм обовязком співпрацювати сильно у полагодженню цих справ. Опісля вказав Карнебек на трудности, що повстають при вирішуванню цих проблємів з приводу ріжниць поміж засадами а методами совітської Росії і инших держав та зазначив, що пануюча в Росії господарська система перешкаджатиме відродженню цього краю. Карнебек підчеркнув, що після такої важної конференції як ґенуенська, наступає тепер новий період праці, в якім належить громадити засадничі факти і постаратися о їх прослідження та угруповання. Дорога до спокійної застанови над цими фактами отворена.

Німецька преса про гаґську конференцію.

Німецька преса обговорюючи отвореннє гаґської конференції, висловлюється взагалі скептично про її висліди і зазначує, що по ґенуенських досвідах годі мати які небудь вигляди на гаґську конференцію. „Д. А. Ц." пише: В Газі не розіграється ніякої більшої партії. Головні виконавці остали дома. Німеччина є цим разом обсерватором еволюції, яка мимо всего непоздержно йде вперед. Її охонечне розіграння відбудеться деинде, а не в Газі.

Нарада бельгійської і англійської делеґації.

Бельгійські і англійські делеґати відбули конференцію в справі звороту приватних дібр в Росії, після чого повідомили французького посла про перебіг цьої конференції.

Совітська делеґація.

Совітська делеґація на гаську конференцію (Літвінов, Раковський і Красін) заповіла свій приїзд на 19. ц. м.

В інтересі правди.

На спомин бл. п. ґр. Ал. Скарбка.

„Несплямлений характер і особисті прикмети"—так оцінив недавно ґр. Ал. Скарбка д-р Лев Ганкевич, очевидно не знаючи близше сего завзятого українжера. До характеристики небіщика даю ось який факт:

В Хишевичах, рудецького повіта, переводилася комасація і реґуляція села. Одна трета господарств переносилась на нові осідки, що повстали з загуменків довкола села, при грошевій допомозі міністерства. Треба було вибрати ще й площу під нову церкву, а що годі було найти відповідне місце, ураджено лишитися на старім цвинтари, де стояла стара церква, лиш поширити його о 5 м. сусідського города — аж під саму хату. З сусідом умовлюванося, щоби він, котрий саме мав будувати нову хату, будував ту хату на другім кінци свойого огорода при иншій вулиці, або щоби вибрав собі будівельну площу з 1-морговим огородом на новім місци, де сам схоче, а відступив кусник свого огороду церкві, за що церква дасть йому два рази тілько зі свойого поля. До того мав би він дістати подвійну підмогу на перенесення своїх господарських будинків. В комасаційнім пляні, затвердженім краєвим виділом, вже з уряду було зазначено, що той сусід не може на старій будівельній площи будуватися, а зрештою так вимагав і § 51 будівельного закона, котрий для приватного будинку вимагає 50 м. віддалення від церкви.

Однак сусід уперся, що він буде будувати хату на старій площі 5 м. від цвинтару, а 10 м. від старої церкви. Уряд громадський в Хишевичах не дав йому дозволу на будову хати на старім місци, а коли він таки зачав будуватися, розкинув матеріял. Тоді сусід удався до повітового маршалка ґр Скарбка, д-ра прав, зі скаргою на священика і війта, що не дають йому будуватися. І маршалок зі злоби проти нової церкви і зі злоби проти священика, дав консенс на будову хати на старім місци в першій інстанції (!), в супереч будівельному законови і правосильному плянови комасаційному. Колиж парох вніс проти незаконного консенсу відклик до виділу краєвого, то ґр. Ал. Скарбек замкнув його в своїм бюрку, де він до тепер лежить.

Ніякі жалоби на виділ повітовий внесені до виділу краєвого не помогли. Небіщик Стан. Бадені, краєвий маршалок, казав: „Що я йому зроблю? Таж не вишлю йому карного післанця, ані не установимо правительственного комісаря!?" Війт боявся супротивлятися ґр. Ал. Скарбкови, бо вже і так мав багато грошевих кар за ріжні мнимі провини. І сусід хату поставив, громада побудувала нову церкву, але нема входу до неї з полудня, бо нема як покласти сходів до дверей через сусідську упертість і „особисті прикмети" небіщика ґр. Ал. Скарбка. Про цинізм небіщика супроти українських справ, висловлюваний чи було треба чи ні, далося би много сказати.

о. Стефан Онишкевич.

Дописи з краю.

Яворів.

(Ревізії та арештування).

Як відомо, в Яворові в ночи з 3. на 4. червня ц. р. хтось кинув на дім, де міститься польська жандармерія, — як кажуть — бомбу, що ушкодила одну стіну, знищила всі шиби та стіну сусідного дому. Місцева поліція зарядила слідство, але воно нічого не виказало. Дня 12. ц. м. в ночі вся місцева жандармерія з „Strzeleckiem związkiem", сотнею уланів, та около 20 львівських тайних поліційних аґентів обставили всі важнійші точки міста і почали переводити ревізії. Гуртками 3—4 уоружених людей перешукали майже всі українські доми інтелігентів, міщан, а головно ті, де живуть студенти. Не полишено навіть дому української ґімназії. Около 1. години в ночі обставили стійковими ґімназійний будинок, та поблизькі вулиці, а около 6. години рано перетрусили бурсу, котра поміщається в ґімн. домі. Переглянули докладно всі кляси, перетрясли помешкання д-ра Фільца, тов. „Просвіта". А коли не найшли нічо підозрілого, постягали стійкових і відійшли до міста.

Ревізії переводжено брутально. Криком і лайкою стягали сплячих людей з ліжок, та перевертано все до споду. Між аґентами були і давні царські охранники і нові малопольські, не бракувало їх і з під давного німецького забору. Вислід ревізій мабуть не був вдоволяючий. Крім одного військового коца та кількох книжок, не могли нічого більше знайти. У одного студента приміром взяли Січовий Альманах з 1914 р., котрий лежав там десь в стодолі і тому видався підозрілим.

Від 5. червня ц. р. запроваджено в Яворові виїмковий стан, заряджений старостою „z polecenia województwa", який відноситься лише до Українців. Коли Поляки дістають дозволи на фестини, тиждень „дзєці" і т. п., так само Жиди дають ріжні вистави, то Українцям нічого не вільно, ні театральних вистав, ні концертів, ні забав, словом нічого! В ночі ходять польські патрулі М. S. O. і ловлять людей.

Арештовано з невідомих причин: студента прав Ярослава Мареніна, студ. Миколу Хархаліса, міщанина Стеф. Бориса, котрого били по лици, дальше студ. Петра Гладкого та з Наконечного під Яворовом: абітурієнта Івана Кузича, Івана Минду, Петра Хархаліса, Антона Малиняка і Романа Малиняка. З арештованих випущено опісля на волю: Мареніна, Кузича, Минду і Малиняка Романа, инших вивезено до Львова.

РІЖНІ ВІСТИ.

В обороні Франції.

З Мадриту доносять: „Епока" протестує енерґічно проти обвинувачень, що стараються представити Францію, як наражуючу економічну будуччину світа на небезпеку. Франція, котра в часі війни робила найбільші зусилля, щоби вратувати людскість, осягнула зі всіх союзників найменше користей. Осуд зглядом Франції повинен бути справедливим. Союзники повинні були після віднесення побіди домагатися сейчас управильнення справи відшкодовань, ділаючи натомість в инший спосіб. [illegible] Німеччині [illegible] над справністю їх торговлі і промислу та в ганебній спекуляції на знижку марки. Відплив німецьких капіталів довів до безвиплатности Німеччини а до збогачення німецького народу. Франція має отже зовсім оправдану причину домагатися примінення репресій зглядом Німеччини. „Епока" кінчить статтю твердженням, що без огляду на становище яке Франція займе в будуччині, не буде можна посуджувати її о імперіялізм.

Доля Махна.

„Наш Курєр" довідується, що на домагання уряду радянської України в справі видачі совітським властям от. Махна, польський уряд має дати відмовну відповідь. За те має потягнути Махна до судової відповідальности за „грабежі і вбийства польських горожан на території В. України".

З Гор'шнього Шлеська.

Як доносять з Катовиць, Німеччина висилає на зайняття признаної їй части Гор. Шлеська тільки 6 сотень піхоти та 1 батерію легких гармат. Це має бути демонстрацією перед заграницею, що Німці вертають до своєї землі і тому не потребують збройного походу окупаційних військ. Плянований похід польських військ на Г. Шлеськ називає німецька преса „походом окупаційних військ на ворожу область".

Польські часописи пишуть, що німецькі військові організації на Г. Шлеську, після евакуації Французами признаної Польщі частини Г. Шлеська, мають знищити усі промислові обєкти, щоби лишити Польщі тільки звалища і руїни.

Евакуація в першій полосі признаній Польщі розпічнеться в суботу 17. с. м.

Поанкаре в Англії.

15. с. м. прибув до Англії французький премієр Поанкаре з жінкою.

Приїзд Птена до Льондону.

Французький маршал Птен, приїхав до Льондону, щоби взяти участь в святі, яке звязане адоптованням міста Верден через Льондон. Птена привитав на двірці шеф англійського ґенерального штабу, французький амбасадор і представники англійської Ліґі помочі.

Німецький пароплав в Архангельську.

До Архангельська прибув у перше від 8 літ, німецький пароплав з ладунком муки. В поворотній дорозі забере пароплав дерево для Англії.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Анґлійсько російська конференція.

Гаґа. (ПАТ). Т. К. Як пишуть часописи важною подією на передодні отворення гаґської конференції є конференція між російськими й англійськими делеґатами в справі звороту приватної власности. Росія мала предложити Л. Джорджеви, що є готова звернути 90 прц. сконфіскованої приватної власности. Ріжні галузи промислу мається поділити на катеґорії відповідно до їх значіння. Росія предложила би виказ фабрик і промислових підприємств, котрі Росія задумує звернути, малося би покликати комісію, котра перевела би розслідження на місци.

Німеччина перед новим переворотом?

Відень, (ПАТ). „Мтґсцтґ" в донесенню з Берлина подає статтю „Фрайгайт" п. з. „В навечерє ночі св. Вартоломея" в котрій „Фрайгайт" заявляє, що Німеччина находиться безпосередно перед замахом, цим разом стараннійше приготованим. Військова поліція, як пише цей часопис, має цим разом з цілою безоглядністю виступити проти лівих сторонництв. Також „Роте Фане" містить подібні ревеляції.

Росія не ратифікує договору з Італією?

Рим. (ПАТ). Радіо. Часописи доносять, що італійському правительству ніщо не відомо, начеб совіти відказалися ратифікувати російсько-італійський договір, заключений в Ґенуї.

Ірляндська конституція.

Льондон. (ПАТ.) Райтер. Нині проголошено проєкт конституції для вільної ірляндської держави. Проєкт подає на вступі, що кожда поправка до цієї конституції і кождий закон суперечний з англійсько-ірляндським договором є неважні. Дальше зазначує проєкт, що ірляндська вільна держава є рівнорядним членом спілки народів, які становлять британську імперію.

Гановер. (ПАТ.) Другий ірляндський повновласник Гріфіт відїхав 15. ц. м. до Дебліна по оконечній полагоді справи конституції.

Недуга Леніна.

Берлін. (ПАТ.) ТК. [illegible] німецькі лікарі, котрі тепер лічать Леніна, заявляють, що стан його здоровля вимагає безуслівного спокою. Жадають вони, щоби Ленін покинув Москву бодай на чверть року, бо в Москві тяжко буде йому здержатися від ведення свого урядовання. Беруть під увагу перевезення Леніна до одної з санаторій в Німеччині.

Югославянсько румунська конвенція.

Айльвезе. (ПАТ.) Радіо. Білгородська „Правда" пише, що мають відбутися переговори між Югославією і Румунією в цілі заключення військової конвенції на 20 літ.

Льойд Джордж про анґлійсько французький союз.

Льондон. (ПАТ.) Авас. Підчас зібрання, яке відбулося підчас торжества в честь міста Вердена, відчитано лист Льойда Джорджа, в якім заявляє, що всі розумні Французи й Анґлійці є переконані про конечність тісного союза обох народів і вважають, що було би непростиме, колиб допустилося до взаїмних непорозумінь між ними.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне число (94) „Громадського Вістника" з дня 17. червня 1922 р. сконфіскувала львівська прокураторія за два місця у вступній статті п. н. „Кріза в Польщі", і за один уступ в дописі „В справі української ґімназії в Городенці". (43).

— **Нечувані справки львівського маґістрату.** Згідно з погрозами реквізиції, які одержало „Товариство охорони дітей і опіки над молодіжю" від маґістрату, прийшли дня 16. ц. м. о год. 12. в полудне маґістрацькі посіпаки до льокалю т-ва при ул. Бляхарській ч. 11. І. пов. і в асистенції поліції викинули з салі (буквально) все урядження Т-ва і пластового музею, при чім вирядили власникам (гуманітарній інституції!) величезну шкоду. До льокалю Товариства спроваджується якийсь Красовскі. На рекурси, внесені Товариством до міністерств, воєвідства і маґістрату, нема ніякої відповіди.

— **Пригадується Українському Громадянству і Українським інституціям,** щоби в неділю (дня 18. ц. м.) взяли громадну участь в торжественнім поході на ринок, який вирушить з церкви Преображення по 9. год. рано.

— **Де ми живемо?** На станиці поліції в Погірцях пов. Рудки комендант [illegible] побив Петра Бабія, го-

сподаря з Голодівки за те, що той збирав складки на допомогу „Голодній Україні“, при чім визивав його останними словами, в які словар пана команданта богатий. Окрім сего велів п. Муха господареви Бабієви зголошуватися три рази на тиждень в постерунку, почім велів йому їхати до Львова і відібрати гроші „bo inaczej nagła krew ciebie zaleje“. Про сей „культурний“ поступок п. Мухи повідомлено команду жандармерії у Львові. Сподіємося, що вона покладе конець самоволі і поучить пана Муху, як має поводитися з горожанами краю.

— **Невже це все правда?** Доносять нам зі Щирця: В половині мая відбувся тут баль в користь „wdów, sierót i inwalidów górno śląskiego powstania“. Це само собою ніщо, коли би до комітету не належали м. и. й ті, що доси уходили за Українців, а то: директор каси, голова Філії „Просвіти“, голова „Повітового Союза кооператив“, та організатор Соколів і Січий зі Щирця, п. Володимир Могильницький і п. Тибілка, бувший старшина У. Г. А. з Розенбергу. Вони то разом з Поляками ходили з білочервоними кокардками й прибирали на повищу ціль 60.000 мп., які віддали потім командантови поліції в Щирці, приймаючи від нього „p dziękowanie“. Баль відбувся в салі Народного Дому, яку відступив тойже п. М.

— **Лікарські наганячі.** У вчорашньому „Укр Вістнику“ подали ми факт ловлення наших селян наганячами д-ра Зиг. Пілецкого. Нині маємо до занотовання другий, який вже мав місце на головному двірци у Львові. Наганяч д-ра Пілецкого зловив при виході з двірця дня 15. VI. селянина, Василя Чубатого з Ласковець, пов. Теребовля, і казав йому зі собою піти до д-ра Пілецкого, який того панка умисно післав по нього на дворець. Чубатий, на одно око сліпий, а на другім з катарактою, повірив наганячови тим більше, що він представив Чубатому конечність зявитися у цего доктора, який є шпитальним лікарем і що йно по приватній візиті у нього — може бути хорий принятий до шпиталя. Наганяч представився як „санітар шпитальний з відділу д-ра Пілецкого“. Хорому записав д-р Пілецкий

кр.: Hydr. praec'p. flavi 0,10
Vaselini flavi 10,0
Ms. man
pałeczka szklana

і казав собі заплатити 4.000 Мп. Чубатий, як сирота без грошей, не мав їх, і тому д-р Пілецкі викинув хорого за двері. — Нотуємо вже другий факт рабовання і перестерігаємо наших селян перед наганячами д-ра Пілецкого, які видно крутяться не тільки перед шпиталем, але і по двірцях і ловлять незнаючих Львова селян до „помислового лікаря“.

— **Знесення ревізії на чехословацькій границі.** Польський міністер фінансів зніс розпорядок в справі особистої ревізії, яка мала на меті контролювати валюту й вартісні папери подорожуючих до Чехословаччини. Одначе за введення в життя того розпорядку годі ручити, може бути так, як було прим. зі знесенням цензури.

— **Видавання заграничних пашпортів для шукаючих зарібку.** Польське міністерство праці і суспільної опіки та міністерство внутрішних справ зарядило: Еміґранти, що хотять за границею шукати роботи, можуть одержати за посередництвом міністерства праці і сусп. опіки зглядно його органів (державних урядів посередництва праці і опіки над еміґрантами) пашпорти з важністю одного року і в тім случаю вони звільнені від всяких оплат. (Арт. 2. розп. в справі заграничних пашпортів — змінений).

— **З ініціятив культури.** В Унизю заснували Поляки польську „шкулку“, яка одначе світить пустками бо місцеві Поляки горнуться скорше до — мотики. „Керовнічка“ внесла до староства список родичів, які не хотять посилати дітей до школи й просила, щоби їх покарати. Поляки Унизя довідалися про те, і з вдячности до ревної учительки, — підпалили шкільний будинок (за „Кур. ст.“).

— **Справа „Люзітанії“.** Справа затопленого Німцями в 1915. році англійського пасажирського корабля „Люзітанія“ зачинає бути цікавою. Як відомо, у Зєд. Державах завязалося товариство, яке хоче видобути той корабель з дна моря. Супроти цього зачинає Англія виявляти явне заклопотання, яке буде для нас зрозуміле тоді, коли зважимо, що Німці думають про той корабель. Вони доказують, що „Люзітанія“ везла кромі пасажирів щей чимало амуніції й дві підводні лодки з Америки для Англії; цей здогад потверджується вибухом, який наступив на „Люзітанії“ по її сторпедованню й спричинив загибіль корабля. Коли би це показалося правдою, то Англія була би скомпромітована, що управляла воєнну контрабанду, а Німці були би оправдані, що затопили „пасажирський“ корабель.

— **Час спадання при помочі легкопаду.** Американський летун Стівенс пустився з висоти 7 і пів кільометрів (з літака) падати на землю при помочі легкопаду (Fallschirm) й упав на землю по 30 ти мінутах.

— **Рахунок Вільгельма II.** Вільгельм II. предложив німецькому урядови рахунок, в якому виказує, що як компензата за втрачене становище й маєтки належиться йому рента по 48 міліонів м. н. річно. Цего домагання уряд не узглядниться а признає б. цісареви ренту 7 м л. м. нім. річно, то є 5 проц. від вартости всіх маєтків цісаря (140 міліонів). Вільгельм подає таке високе домагання тому, що уважає за свої 40 замків, які за його панування звалися „цісарськими“ і 6 театрів, які були в його розпорядженню. Теперішний уряд відмовляє йому до того всего права, твердячи, що це є державна а не цісарська власність.

— **Щедрість Чичеріна.** Для полишення доброї памяти по собі, як представникови комунізму, Чічерін уживав в Генуї всяких способів. М. и. роздав багатьом урядникам італійської поліції і граничної сторожі чимало дарунків зі срібла й золота, а крім цього вручив кождому, з ким тільки говорив, свою фотографію з автентичним підписом.

— **Баранячa кров — лікарським средством.** На лікарськім конгресі в Плімет представив делегат університету з Бордо д-р Круше результат своїх дослідів, які показали, що хорим можна виконувати трансфузії баранячої крови, яка вповні може заступити людську кров.

— **Порядок Богослуження** в церкві св. Петра і Павла на Личакові в неділю 18. ц м. Год. 6. рано: тиха Служба Божа; год. 8 рано тиха Служба Божа; год. 8·30 рано процесія на ринок; год. 3 з полудня обхід коло церкви, а відтак процесія до могил розкинених поза кладовищем, де відправиться панахида. До участи в Богослуженнях як і в процесіях на ринок і до могил запрошує отцим всіх громадян і організації личаківської дільниці Парохіяльний Уряд церкви св. Петра і Павла.

— **Виділ Міщанського Брацтва** просить всіх П. Т. Членів товариства „Міщанське Брацтво“, щоби взяли ґреміяльну участь в неділю в обході Торжества Пресв. Евхаристії. Збірка точно о год. 8. в Міщанськім Брацтві.

— **Пригадується,** що загальні збори Споживчо Господарської Спілки Львів Руська 18. відбудуться 17. ц. м. о год. 4 зглядно о 5. в домівці Міщанського Брацтва Руська 3. I. пов.

— **Пластовий здвиг** приготовуваний в десятиліття істнування українського Пласту на дні 21, 22. і 23. червня — перекладається на ясніщі для нашого народу часи. — Верховна Пластова Рада. 1—2

ЖЕРТВИ

На українську Університетську Молодь зложили в мп.:

дир. Омелян Саєвич 1000, Коцан Микола 1000, Коцан Анна 500, Коцан Одарка 500, фестиновий комітет в Чесниках 30000, о. Качмарський Славсько 1000, гром. Журавно 1500, Олена Гутковська 600, Ольга Зробківна 2100, ПКЗ. Тернопіль 19161, Спілка Українських кооперативів Галичини (на політ, вязнів) 50000.

Всім жертводавцям складає на сім місци подяку Центральний Комітет Збірок.

Спис довжників,

які побрали в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові векслеві позички в р. 1919 (в часі безробіття), а які досі ще не поладнали своїх векслів в касі Банку (у Львові, вул. Підвалля ч. 7).

Проти тих довжників змушений Банк подати векслі до протесту і подати до Суду позов о наказ заплати.

З уваги, що запізвані довжники поносять так великі судові кошти, що значно перевисшають самий весь довг, проте Банк здержався був з внесенням позвів ще аж до кінця місяця мая ц. р., щоби дати можність всім довжникам поладнати векслі без позву. Значна частина довжників поладнала свої векслі, одначе — на жаль — ще досить багато довжників досі не поладнало тих векслів і Банк змушений є вже остаточно ті векслі протестувати і скаржити.

Щоби ручителям дати можність склонити довжників до поладнання векслів, розпочинається отсим оповіщати партіями спис довжників і їх ручителів в тій цїли, щоби ще бодай частина могла вчасною полагодою векслів запобігти тим так великим коштам.

А саме: з огляду що внощення позвів відбувається постепенно, поодинокими партіями, то бодай деякі довжники зможуть евентуально ще запобігти дальшим коштам, через се, що негайно полагодять свої векслі.

Досі не полагодили ще своїх векслів між иншими отсі довжники: (р. перед назвищем значить ручитель).

128. Павляк Осип, перш. векс. на К. 1200, ручителі: Дмитришин Іван. Вітрюк Івен; дальш. векс. на К. Солонинка Михайло, Кулинський Дмитро, Гаврилів Тома, Дмитерко 2150, ручителі ті самі.

Залізничники:

129. Смолінський Максим, перш. векс. на К. 900, ручителі: Лесяк Максим. Курило Теодор, Панасюк Іван, дальш. векс. К. 1600, ручителі: Чисак Михайло, Сітка Микита. Гілей Стефан.

130. Білокрила Теофіль, перш. векс. на К. 1000, ручителі: Солонинка Михайло, Кулинський Дмитро, Гаврилів Тома, Дмитерко Теодор; дальш. векс. на К. 3300, ручителі: Ямбор Василь, Андрійчук Микола, Курилас Іван, Угрин Василь, Жуковський Іван, Бачинський Михайло. Бйовський Василь.

131. Біліковський Тит, перш. векс. на К. 1300, ручителі: Кричковський Стефан. Клюнь Григорий, Кривута Юлія, Соханська Марія; дальш. векс. на К. 3800, ручителі: Мандзюк Андрій, Манчура Григорій, Дмитерко Стефан, Лехняк Михайло, Солодкий Данило, Павлюк Александер, Гузик Александер, Біліковський Леонтій.

132. Боднар Іван, перш. векс. К. 1100, ручителі: Гевало Микола, Дмитерко Стефан Супрун Ілія, Батіг Василь; дальш. векс. на К. 3100 ручителі: Батюк Максим, Баранїцький Йосиф, Голубінка Михайло, Вентик Ілія, Гайоха Дамян.

133. Білінський Михайло, перш. векс. на К. 300, ручителі: Клюнь Григорій. Товкач Іван; дальш. векс. на К. 1400, ручителі: Дмитерко Стефан, Фриз Григорій.

ОПОВІСТКИ.

Руханкове Т-во „Сокіл-Батько“ устроює в неділю 18. червня 1922 року на Площі „Сокола-Батька“ ПРИЛЮДНИЙ ВИСТУП з ФЕСТИНОМ при співучасти Українського балету під проводом арт.-балетмайстра п. В. Авраменка. Початок фестину год. 3. попол., виступу год. 5. Програма: 1. Скок в даль. 2. Біг на 100 і 600 м. 3. Вежі на кони учеників „Сокола-Батька“. 4. Хороводи і гагілки учениць школи У. П. Т. 5. Вправи наколесників (хоровід). 6. Український балет виведе арт.-балетмайстер п. В. Авраменко: а) „Катерина“ в 20 пар, б) „Запорожський танець“, в) „Чумак“ виконає п. В. Авраменко. Дута орхестра. Фестинова часть: Депеші з Монако. Гра в обручі. Товариські забави. Ліцитація нареченого. Томболя. Колесо щастя. Почта. Конкурс краси. — Вступ 300 мп., для шкільної молоді 200 мп. Вхід від вул. Стрийської і електрівні. — В разі дощу фестин відбудеться в слідуючу неділю, ц. є. 25 червня ц. р. 1703 2—2

Виділ Тов. „Зоря“ у Львові взиває своїх членів до взяття участи в обході Божого Тіла в неділю, дня 18. червня ц. р. о год. 10. рано під прапором Товариства.

З приводу вінчання Федька Савка з Анною Бандурак в Городенці дня 8. ц. м. зложили присутні гості 8000 мп. „Голодній Україні“. 1711 1—1

— **Прогульку** на фестин до Винник улаштовує в неділю, дня 18. червня Спортове Тов. „Україна“. Відїзд поїзду з личаківського двірця о год. 2·20 по пол. З Винник о год. 8. веч. Збірна точка для пішоходів при останнім перестанку „Л. Д.“ перед личаківською рогачкою о год. 1·45 по пол. На фестині буде ужита фантова льотерія зібрана на фестин „Союза Українок“. 1699 2—2

Членів „С. У. Пр. У. Га.“ прошу на збірне оглянення Мистецької Виставки дня 18. с. м. о годині 11-ій передп. (будинок Наук. Тов. ім. Шевченка вул. Чарнецького ч. 24. I. п.). Вступ 100 мп. — Пояснення про творчість художників запевнене. Прошу точно явитися! — А. Гаврилко заст. голови.

Дирекція Українського Будівельного Союза („УБУС“-а) у Львові, вул. Осолінських 6., просить усіх громадян, інтересуючихся відбудовою рідного краю, та інституції, які цікавляться фабричним промислом, щоби негайно вступали в члени і тим способом дали змогу добути значний кредит, без якого жадне більше підприємство не є мислиме. Уділи по 1.000 мп. складати можна що дня в канцелярії „УБУС“-а або пересилати почтою. XVI. 1—1

Вступні іспити до кляс II.—VII. в 7-клясовій дівочій школі ім. Шевченка у Львові (вул. Мохнацького 12) відбудуть в днях 28., 29. і 30. червня. До іспиту треба предложити метрику хрещення, послідне шкільне свідоцтво і посвідку щіплення віспи. Вписи до всіх кляс будуть переведені перед вакаціями в днях 29. і 30. червня.

Вступні іспити і вписи на I. і II. рік жіночої учительської семінарії У. П. Т. у Львові (вул. Мохнацького ч. 12) відбудуться в днях 29. і 30. червня. Предложити належить: метрику хрещення, послідне шкільне свідоцтво і свідоцтво здоровля, виставлене шкільним або міським лікарем. 1720 1—5

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВІСТНИК.

Рецензії і замітки.

Українська стенографія.

(З приводу появи книжки Олександра Панейка „Українська стенографія — повний курс Українського скоропису для шкіл і для самонавчання").

Одним з найважнійших чинників людської культури являється в нинішних часах письмо, яке так сильно втиснулося у всі ділянки людського життя, що без нього годі собі по просту представити істнування культурної людини. Це письмо, що його потребу відчували вже найстарші народи в десятки тисячів літ назад, від найпримітивнійших форм (образове письмо і т. д.) розвивалося на протязі історії в напрямі як найбільшого удосконалення і найвигіднійшого примінення його до людських потреб. Здавалося, що коли наше письмо після всіх метаморфоз, які на протязі історії переходило, витворилося врешті в звукове письмо, якого сьогодня всі вживають, вже сказало своє останнє слово. Дійсно — на перший погляд є воно в порівнанню із всякими гієроглїфами, клиновими письмами і т. д. досконале. Але тільки для ока. Бо, коли письмо має бути образом людської думки — то як далеко воно стоїть від свойого завдання? Тільки таке письмо можна вважати досконалим, тільки таке письмо може сповнити своє завдання, що полягає на схоплюванню людської думки на папери в тім самім моменті, як ця думка повстає, тільки таке письмо можна вважати відбиткою, образом думки, яке є в силі йти в парі з цею думкою.

А це сповнити є в силі тільки стенографія. — Це дуже добре зрозуміли західні народи, поширяючи знання стенографії в найширших кругах. Бо стенографія дає такі неоцінені користи кождому чоловікови, що труд, який вложиться на вивчення її, в десятеро виплатиться. Вона-ж стає в незвичайній пригоді ученикови середніх і вищих шкіл при записуванню викладів, вона улекшує механічну працю в судових, адвокатських та инших бюрах, в купецьких конторах та банках при полагоджуванню кореспонденцій, при диктованню листів і рефератів, віддає величезні услуги в дневникарській праці тай дає можність чоловікови записати свою власну думку незвичайно вірно й докладно в тім вигляді і в тій хвилі, як вона в його голові повстає. А яке воно має значіння для літерата, ученого, журналіста і т. д., про це хиба й не треба згадувати.

Та, говорячи про стенографію, треба мати на оці не тільки особисті користи. В сьогоднішних часах, в часах важкої боротьби о власну державність, треба й про те подумати. Чейже примінення стенографії входить теж в склад чинників державного апарату (кореспонденційні агенції, парляментарні стенографічні бюра і т. д.) *).

Цих кілька слів вважав я відповідним сказати, перечитавши найновійшу працю п. О. Панейка. Все сказане в горі зясовує нам ясно, чим є і чим повинна бути для нас книжка української стенографії. Вона повинна найтися в руках як найбільшого гуртка інтелігентних людей, які запізнавшися з нею, відчують на певне величезну користь із знання цеї науки.

Нова праця п. Панейка ріжниться сильно від видання тогож автора разом із пок. В. Бардином з 1913 р. Вже в самому поділі бачимо зміну і це в кориснім напрямі: цілий систем ділить автор по німецьким зразкам (цеж стенографія Габельсберґера — німецький систем) на дві части: на записну стенографію (Verkehrsschrift) і промовописну стенографію (Redeschrift). В азбуці теж корисна зміна: автор впровадив спільний знак для г і ґ, чим — розуміється — письмо стає лекше. Між шелестівковими ґрупами стрічаємо нову симпатичну ґрупу тш. В цілім викладі слідно сильну систематику і поодинокі параґрафи познайомляють нас із творенням слів з поодинокими голосвками, причім до кождого параґрафу додана серія приставок і наростків і значків (давнійше називав їх автор значниками). З окрема симпатично представляються нові наростки (— еться, — ється, — єте, — иться, — ість ітд.), та нові значки (Україна, покищо, сьогодня, нині, кождий, ніж, Республика і т. д.). Всі вони крім того зібрані при кінци першої части в окремі параґрафи. Зовсім новий поділ принятий автором у виведенню другої части (промовописна парляментарна стенографія). Автор приходить постепенно від найлекших до найтяжших скорочень, ілюструючи свої правила цілим рядом багатих примірів до читання й писання. Все представлено ясно, зрозуміло. Добре зробив автор, що до обох частей додав „Додатки" (вправи до читання і писання).

Виконання книжки дуже старанне, автограф (всі стенограми автографовані автором власноручно) гарний. Коли все не є ще краще, то це вже вина повоєнних обставин і технічних трудностей, з якими мусів автор боротися, видаючи цього рода книжку. Загально однак беручи се перший наш підручник, який може сміло конкурувати з подібними західно европейськими виданнями.

Одним словом, книжка є написана й виконана так, що кождий хто хоче посвятити трохи часу і доброї волі, легко з неї може навчитися стенографувати. Вона являється дійсно „самоучком".

Українське Педагогічне Тов-о, принявши на себе наклад книжки, зробило велике культурне діло, за яке йому можна щиро подякувати — а автор, що від ряду літ працював і дальше працює над удосконаленням української стенографії може бути певним, що його праця найде серед нашої суспільности повне зрозуміння і признання, бо уприступляючи знання стенографії серед нашого загалу, зробив велике діло для культурного і економічного розвитку нашого народа.

Семен Магаляс.

*) Не треба забувати, що в галицькім сойм: за Австрії промови українських послів стенографували польські стенографи — на польський лад, бо українських не було.

Записки.

Накладом У. П. Т. виходить на днях СПІВАНИК, зложений звісним композитором і капельником — *Михайлом Гайворонським*, що обіймає пісні на один голос (10), на два голоси (24), на три голоси (23) і хороводні ігри (11). Дуетики й терцетики, зложені умілою рукою, легкі, а притім гарний граціозні. При доборі пісень і їх гармонізації узгляднено невеликий обєм діточої скалі голосової. Мельодії прості, природні і гарні, дуже відповідні для дітвори народніх шкіл, а притім легкі до вивчення. Доброю прикметою „Співанника" є се, що містить він значний відсоток українських народніх пісень, а оригінальні мельодії (з малими виїмками) зложені в дусі української народньої музики. Такі пісні будуть припадати до вподоби української молоді, а до тогож будуть у неї розбуджувати й піддержувати залюбоване до свого рідного, що має велике значіннє у національному вихованні. Співанник М. Гайворонського впроваджує ще одну новість, котрої, на скільки нам відомо, не узгляднювано в давнійших співанниках, а саме — ґрупу хороводних пісень для діточих ігр з співами, так потрібних при діточих забавах на вільному воздусі.

Взагалі видання Співанника М. Гайворонського відповідає потребі, котру від давна відчувається в кругах українського учительства.

Ф. К.

V. частина „ГУЦУЛЬЩИНИ" — *проф. Волод. Щухевича*, появилася на книгарських поличках у доволі обмеженому числі примірників, що найшлися ще межи книжками пок. етнографа. На се годиться звернути увагу тим, що мають вже чотири перші части сеї многоцінної праці. „Гуцульщина", — се пребогатий збірник етнографічного матеріялу і якінебудь булиб хиби в його упорядкованню, має він першорядну вартість для того, хто хоче пізнати життя, світогляд та народню творчість Гуцулів. Останній том містить під заголовком „Гуцульські приказки" богату збірку прозових оповідань: подано тут в суміш народні легенди на біблійні теми, оповідання про чортів, фантастичні казки, байки про звірів, моралізаційні й побутові оповідання й анекдоти. Окремий відділ обіймає перекази про опришків і скарби. На особливу увагу заслугує відділ демонольоґічних вірувань а також збірка вірувань про ростини і звірів, як зостанок прадавнього анімістичного світогляду. Знаходимо в цьому томі також відомости про гуцульське лічництво, збірку загадок (75), врешті й цінний словарець гуцульських висловів поданий на 17 сторінках.

Цілий сей том доволі суцільний навіть незалежно від попередніх частин творить сам про себе заокруглену збірку цінного етнографічного матеріялу. Дохід з розпродажі сього тому призначений на гробницю для пок. Волод. Шухевича, що не лиш як етнограф, але й здвигненням будинку Музичного Тов. ім. Лисенка заслужив собі на дорбу память у нашої суспільности.

Ф. К.

Бібліографія.

Микола Аркас: ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. Третє видання. Ст. 684. Видання „Української Накладні". Київ-Ляйпціґ 1922. Видання, як на теперішні часи незвичайно старанне. В тексті кількасот ілюстрацій. На виданню видно дбайливу руку Богдана Лепкого.

В. А. Арнаутов. ГОЛОД И ДЕТИ НА УКРАИНЕ. Харьковъ 1922. Ст. 48. 16°.

Василь Безкоровайний. „НА СКЛОНІ ГІР" (op. 40.) — сольоспів з фортепяном. Слова Б. Лепкого. Львів. Власність автора.

„ВЕСЕЛКА". Літературний місячник. Каліш травень 1922. Ч. 1. Зміст: *М. Грива*: Веселка. *І. З-ко*: Веселка. *А. Падолист*: Перед ранком. Майові сонети. *М. Селегій*: На весні Всюди краса. *В. Конопацький*: Вечірний спів. *Л. Ельде*: Несвідомому. Дроти в коралях. *І. З-ко*: Мамона. *В. Конопацький*: Лет думок. *Ю. Дараган*: Поезії весняні. *М. Грива*: Зупинись! *Б. Грінвальдт*: Переспіви. *П. Загоруйко*: Пожежі. *І. З-ко*: Шлях до волі. *П. Опаренко*: Надії старого справдилися. *Ф. Крушельницький*: Декаденти. *Л. С.*: Поезія й поєт. І. Франко. Бібліографія. Хроніка. Гумор.

Гавриїл Костельник — ПІСНЯ БОЖОВІ — ВІЧНА ДРАМА ЧОЛОВІКА. Львів 1922, стор. 205, 16°. Вид. „Добра книжка", Львів, вул. Содова 4.

„МАЛИЙ ЛІКАР", гігієна для дітей в образках і віршах по проєкті *д-ра Ол. Барвінського* — звіршував *Юра Шкрумеляк* — образки *Ол. Кульчицької*. Видання Філії Українського Краєвого товариства охорони дітей і опіки над молодіжю у Львові, вул. Бляхарська 11, І. п. ч. 4. Звичайна 8°. 32 стор. Ціна 500 мп.

В. Недоля: „БЕРИ ВСЕ, ЩО В ХАТІ". (Оповідання з життя задунайських запорожців). Видання „Просвіти" Львів 1922. Ст. 48, 8°.

„НОВА УКРАЇНА". Прага 30. травня 1922. Ч. 4—5. Зміст: *М. Шаповал*: Культурне свято на вигнанні. *О. Мицюк*: Земельна реформа в Чехословацькій републиці. *А. Наміток*: Ірляндське питання. *В. Левинський*: Етика і соціялізм. *Н. Григориїв*: Шлях до відбудови світового господарства. *С. Гольдеман*: Про умови господарської відбудови України. *А. Гончаренко*: Туберкульоза як соціяльне зло. *М. С.*: Дефекти в організації промисловости. *М. Ш.* „Вермишель". *А. Радченко*: „Голодна" політика на Вкраїні. Заява „Робітничої організації" до всього світу. Народнє господарство. На Вкраїні. Українське життя за кордоном. Серед книг і журналів. Книги і журнали надіслані до редакції.

„ПИСЬМО З ПРОСВІТИ" 15. червня 1922., ч. 25—26 (подвійне). Зміст: На допомогу голодній Україні. *О. Олесь*: Голод на Україні. *І. Брик*: Уваги на часі. *К. Поліщук*: Тіни безсмертні. *В. Дорошенко*: Лесь Мартович. Провідники делегації на генуенській конференції. *В. Д.*: По генуенській конференції. *Д-р Е. Лукасевич*: Черевна глухання Голод на В. Україні. *М. Луцкевич*: Економічне та культурно-освітне життя на Холмщині та Волині. Дописи. Оголошення.

„ПОСТУП". Студентський Вістник. Рік II. Квітень-травень. ч. 4—5. Зміст: *Ос. С.*: Забутий скарб. *Головацький*: На фільософійні теми. *К. Сосенко*: Про містику гаїлок. *Ор. св. Мерцін*: Молодь серед непригожих умовин. З молодої ниви. *Ротер*: Звуки тайни. *Я. Кравько*: Тихо журливо. *П. Ісаїв*: Чи маєш пашпорт! *Ст. Семчук*: На плесі. Лискавка. *П. К. С. М*, Вона явилася ім. *Г. Мирович*: Лілея. *Бен. Маріян*: Stella Matutina. *Ст. Конрад*: І знову ніч. Під ясним прапором. На тиху хвилину. Зі студентського життя. Для світа.

РІК II. ЧЕРВЕНЬ ч. 6 Зміст: *А. Биковський*: Бібліотековіяна Нац. української бібліотеки. *Д. Головацький*: На фільософійні теми. *Й. С.* Rabindranath Tagore. *О. Св. Мерцін*: Залізна воля. З молодої ниви. *П. Марцеллі*: Віджили цвіти. *Р. Барановський*: Пісні фрагменти. *Символ*: Числу 44. *Ю. Дервінський*: За що? Переклади й переспіви. *Г. Орлівна*: Сліпець. *О. Петрійчук*: Вскую прескорбна єсь душе моя: Зі студентського життя. Рух. Спортовий вісник. Це і те. Для світла.

РІК II. ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ ч. 7—8. Зміст: *Д. М. Горняткевич*: Слідами нашої культури на землях Польщі. *Д. Г.* На фільософійні теми. *О. Св. Мерцін*: Як користати з вільних хвилин. З молодої ниви.

Назарко І. Весною. *П. С. М.* З циклю: Намисто гублене червоне. *С. Петрійчук*: На грані. *П. С. Молодший*: Стежками вод дощу. *А. Доде*: Хорунжий. *С. М.* Поет і смерть. *Р. Скаський*: Спомини. *Меріям*: Так сумно. Зі студентського життя. Рух. Спортовий вісник. Голоси про „Поступ". Надіслано до Редакції.

Одинока українська робітня суконь і жіночих костюмів

МАРІЇ ПАВЛЮК

ЛЬВІВ, вул. Собіського 12

виконує всякого рода жіночі одяги солідно і після найновійших мод.

1662 3—3

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від середи дня 14. ц. м. драму з угорської революції на 5 дій п. з.

„Володар острова Антевірт“

III. Серія „ТРАҐЕДІЯ ПОВСТАНЦІВ“ або „ҐРАФ САНДОРФ“,

в головній ролі найславнійший французький драматичний артист Ромуль Жуб.

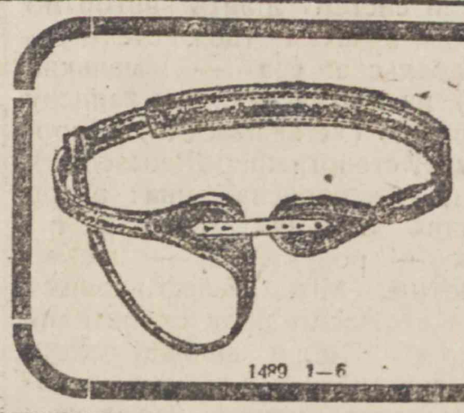

:: Ортопедично-механічне бандажове заведення ::

ІВАНА УГРИНА

у Львові, вулиця Кохановського ч. 17.

виконує лічничі ґорсети і ортопедичні прилади по найновійшим лінарським вказівкам, прямодержаки, штучні ноги і руки, спеціяльні перепуклинові опаски і на обвислі черева (ляпаратомійні) суспензори, необхідні артикули для ужитку хорих і т. п.

1489 1—6

Оказія! Важне для всіх. Оказія!

СУКНО ЧОРНЕ, з чистої вовни 150 широке надається на ФУТРА, ПАЛЬТА, ЗАГОРТКИ і убрання. Ціна за 3 метри 10.500 мп. Висилає за посліплатою фабричний склад сукна

СИМЕОН ІВАНКІВ СТРИЙ, ВУЛ. ТРИБУНАЛЬСЬКА 8.

Увага: Ціни важні до 30. червня ц. р.

Шаріть наш часопис!

Дрібні оголошення.

СТУДЕНТ фільософії віденського унів. прийме на час ферій лекцію. Повідомлення з поданням услівій слати до Адм. Гр. В. під „Віденець“. 1717 1—2

ОСОБА літ 47, самітна, лагідної вдачі здорова, розуміюча господарство, глядає місця до заряду дому найрадше у священика. — Львів, Янівська 50, Розкошна. 1721 1—1

РУТИНОВАНА машиністка глядає посади зараз. Ласкаві зголошення до Адм. під „Машиністка“. 1689 1—1

МАҐАЗИНЕР обзнайомлений з сушенням, пакуванням і т. п. лічничих сирівців (зілля) знайде заняття в Спілці українських кооператив у Львові, Зіморовича 20. 1679 4—4

ГЛЯДАЮ паночки до науки двох дівчат з I. ґімназ. і IV. кл. народньої. Аліція Глинська, жінка пароха Деренівка п. Янів к. Теребовлі. 1713 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Трускавець

Д-р **Р. Білас**

1630 ОРДИНУЄ 4—8

Вілля Русалка.

УКРАЇНСЬКА

Книгарня і Антикварня

у Львові, вул. Рутовського 22. (Народний Дім).

Купує і продає: шкільні підручники, нові й уживані, белетристичні й наукові книжки, в українській і чужих мовах. Закуплює цілі бібліотеки й рукописи призначені до друку. Приймає Замовлення на книжки инших краєвих і заграничних видань. — Бере в комісову продаж усі українські книжки й ґазети.

Великий та найдешевший склад шкільних та канцелярійних приборів. —

Замовлення на провінцію полагоджує відворотно за посліплатою або попереднім надісланням грошей. 1715 1—2

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів Товариства Задаткового стов. зареєстр. з обмеж. порукою

в ГЛИНЯНАХ

відбудуться дня 30. червня 1922 р. о год. 5. по полудни у власнім домі з слідуючим денним порядком:

1. Справоздання Дирекції з рахунків за рік 1921.
2) Звіт Ревізійної Комісії і внесення на уділення Дирекції абсолюторії з рахунків за р. 1921.
3. Внесення Надзірної Ради що до розділу чистого зиску за 1921 р.
4. Вибір 3 членів до ревізійної комісії на р. 1922. 1719 1—1

1496 ОКУЛІСТ 8—10

Д-р Г. Іґель

лікар „Народної Лічниці“

ординує в очних недугах

Львів, вул. Ягайлонська ч. 20.

ОПОВІСТКА.

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

членів ТОВАРИСТВА ЗАДАТНОВОГО в Зборові,

стов. зареєстр. з необмеж. порукою на основі § 32. статута, відбудуться дня 29. червня 1922 р. о год. 2. по полудни в домівці філії Т-ва „Просвіта“.

Дневний порядок:

1. Відкриття зборів і покликання 2 секретарів предсідником.
2. Звіт Дирекції з діяльности і рахунків за р. 1914|1921.
3. Звіт ревізійної комісії і внесення на затвердження білянсу, рахунків і уділення абсолюторії зарядови за р. 1914|21.
4. Вибір членів Надзірної Ради.
5. Затвердження вибору членів Дирекції і заступників.
6. Вибір ревізійної Комісії.

Зборів, 12. червня 1922.

ЗА НАДЗИРАЮЧУ РАДУ

Др Вас. Душеньчук місто-голова — *Іван Капшій* секретар.

1717 ЗА ДИРЕКЦІЮ 1—1

Д-р Евг. Вацик Данило Роговський.

Позір! Читайте!

АМАТОРСЬКІ ТЕАТРАЛЬНІ ГУРТКИ!

Відбито на машині до писання 2 прегарні комедії які надаються до вистав по селах та місточках, а саме: 1) „НАХМАРИЛО“, Б. Грінченка на 3 дії. ціна з пересилкою 550 Мп. і 2) „ЯК КОВБАСА ТА ЧАРКА — ТО МИНЕТЬСЯ Й СВАРКА“, М. Старицького на 1 дію — ціна з пересилкою 450 Мп. — Замовляти на адресу:

ЛЬВІВ, РИНОК 43, I. п. п. В. Завадському.

З огляду на малу скількість, належить поспішити із замовленням. Можна за післяплатою. 1716 1—1

5.000 Мкп.!

на будову дому „Рідна Школа“ в Станиславові зложили дальше по 5.000 мп. і кличуть:

Пітушевский Волод. кличе: 1) о. сов. Рожейовського Вол. в Новосілках, 2) Рожейовського Теодора в Новосілках, 3) д-ра Вол. Електровича в Чорткові, 4) Сайовського Миколу в Чорткові, 5) о. Івана Потоцника в Княжім, 6) о Івана Василика в Угриню. 7) проф. Романа Смалька в Брусторах, 8) Стефановича Петра, Освенцім, 9) М. Капусту у Львові, 10) Наталку Туринчуківу в Білобожниці, о. Альойзій Олесницький кличе: 1) о. Станислава Вільчинського в Гарасимові, 2) д-ра Теофіля Окуневського в Городенці, Остапяк Микола, Михайла кличе: 1) Степана Ткачука в Забережу, 2) Миколу Остапяка Івана в Радчи, Остапяк Микола Гната кличе: 1) Дмитра Остапяка в Радчи, 2) Михайла Цюпяка Михайла в Радчи. д-р Слюзар Роман кличе: 1) д-ра Андрія Гаврилюка в Збаражи, 2) д-ра Святослава Балея у Львові, Стефанів Клим кличе: Букатовича Василя в Сороках, 2) Ткачука Юрка нач. гром. в Королівці, д-р Срібний Микола кличе: 1) д-ра Богдана Савчука адв. в Щирці, 2) д-ра Василя Стасюка в Коломиї, о. Юліян Кисілевський кличе: 1) о. Апольона Сімовича в Снятині, 2) о. Йосифа Проця в Снятині. о. Семен Степько кличе: 1) о. Дмитра Сеньковського в Доброводах, 2) о. Йосифа Райха в Грабівцях, о. І. Лятишевський кличе: о. Мих. Савяковського в Переросді, 2) Константина Мойсовича в Товмачи.

„Полотно“ Львів, Зіморовича 20. полотна, цайґи, сукна, матузяні вироби

Друки і печатки виробляє гарно дешево друкарня і фабрика печаток **І. ФРІДМАНА** у ЛЬВОВІ, — вул. Синстуська ч. 4. — XXIII 8—8

ПОЗІР! ПОЗІР!

Властителі млинів і тартаків!

Всілякі урядження млинські а то:

Каміння оригінальне патенту „Гелера“, з французького кременя, шмірґлеві, — вальці, каспри, голендри, ґазу швайцарську і т. п.

Решітайдовські пили ґатрові і циркулярні, оригінальної марки „Штайнбок“, шмірґлівки.

Паси віденські шкіряні у всяких розмірах, — — — — — —

Олива циліндрова і машинова

поручає **ЛЕВ ЛЕШ** бюро технічно-торг. в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Петра Скарги ч. 43. 1340 2—12

НОВОСТИ.

Портрети Т. Шевченка, І. Франка прегарно виконані, в олійних красках, вел. 28×35 цм. Ціна 1 прим. М. 350

Портрети оправлені за склом в різблених рамах в національних красках М. 6900

Тризуби різблені на політерованім дереві, в національних красках за 1 шт. М. 2200

Взори Українських Вишивок С. І. і II. кожда серія обіймає 8 картин в чотирох красах. Ціна за 1 серію М. 200

Білети Вступу на салю для аматорських кружків і театрів. 1 бльок нумерований і перфорований на 300 місць в 5 красках:

на білім папері М. 230
на кольоровім папері „ 250
не нумеровані дешевше о „ 50

Продає і висилає на провінцію за післяплатою з дочисленням коштів пересилки:

СОЮЗНИЙ БАЗАР

реєстр. стоваришенне з обмеж. порукою

ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА ч. 20.

Перший Український Гуртівний Склад Паперів всякого рода, приладів до писання, рисовання і мальовання. Великий вибір книг торговельних. Ґенеральне заступство і висилка туток і паперців „ОКСАНА“.

1643 Купцям відповідний рабат. 3—3

ПОШУКУЄМО :: ДОБРОГО :: аквізитора асекураційного

з місцем осідку у Львові. Платимо високу провізії і евентуально сталу місячну платню. Все проче після умови. Зголошуватися просимо до нашого бюра при вул. Бляхарській ч. 11, II.

Відділ обезпечень Українського фонду Вдовиць і Сиріт.

17221-1

СПЕРБЕР і НІККЕР

ЛЬВІВ, вул. Казимирівська 37

1635 поручає 2—2

всілякі залізні товари.

„ВСЕСВІТНЯ БІБЛІОТЕКА“

під редакцією ІВАНА КАЛИНОВИЧА перенесла своє видавництво до

ЗОЛОЧЕВА

і має на складі такі книжки:

Nr. 1/3. Ф. Шіллера: ПОЕЗІЇ. (Випуск I/II. 1914, 8°, XXXIX + 168 стор. Nr. 4/6. С. Пушкіна: ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ, (сім пєс) в перекладі Д-ра Івана Франка, 1917, 8°, XXXVII + 252 стор. Nr. 7/8. И. В. Ґете: ГЕРМАН і ДОРОТЕЯ. Поема в перекладі Д-ра Івана Франка, 1917, 8°. X + 68 стор. Nr. 9/10. М. Яцкова: ДАЛЕКІ ШЛЯХИ. Збірка новель. 1917, 8°, 98 стор. Nr. 111/2. Арістофана: ХМАРИ. Грецька комедія, 1918, 9°, XII + 96 стор. Nr. 13. Г Гофмансталя: СМЕРТЬ ТІЦІЯНА. Драм поема 1918, 8°. 24 стор. Nr. 14. В. Короленка: БЕЗ ЯЗИКА. Оповідання 1918, 8° + VIII + 176 стор. Nr. 15. Д. Донцова: УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНА ДУМКА І ЕВРОПА. 1918. 8°, 80 стор. Nr. 16. ПІСНЯ ПРО РОЛАНДА. Старофранцуський епос в перекладі Д-ра Василя Щурата. II. видання. 1918, 8°, XIII + 121 стор. Nr. 17. Тараса Франка: НАРИС ІСТОРІЇ РИМСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ, 1921, 8°, VIII + 274 стор. Nr. 18. Уго Фосколя: ОСТАННІ ЛИСТИ ЯКОВА ОРТІСА. Роман. Переклад Петра Карманського, Відень, 1921, 8°. 148 стор. Nr. 19. Михайла Возняка: ПОЧАТКИ УКРАЇНСЬКОЇ КОМЕДІЇ (1619—1819) 1920. 8°, 252 стор.

Понадто має Видавництво на складі багато київських видань з 1918 р. і книжки українських закордонних видавництв (Відня, Берліна і Праги). Замовлення з надісланням зачету прохається посилати на адресу:

ІВ. КАЛИНОВИЧ, ЗОЛОЧІВ

1556 вул. Бенівська. 3—3

ДЗВОНИ з найлучшого металю о чистім, звінкім голосі по найдешевшій ціні та з 25-літною ґарантією

можна купити або замовити в

Першій українсько-американській ліярні і складі дзвонів

К. ФЕЛЬЧИНСЬКОГО

ТЕРНОПІЛЬ, Тарнавського ч. 64.

1411 —?

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма. З друкарні Спілки „Діло“.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL